

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY HÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY HÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR • PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP • FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

„Ostoba fogás“

Debrecen, január 15.

Politikai körökben élénk feltűnést kelt a Reichspost mai cikke, amely e cím alatt: „A magyar ellenzék hazárdjátéka“, *lesujtó ítéletet mond a magyar ellenzék magatartásáról*, amelyet most készül megkoronázni azzal, hogy megnehezíteni igyekeznek a magyar kormányt a románokkal való megegyezését az által, hogy Ferenc Ferdinánd trónörökös Tisza István gróf miniszterelnöknek a románokkal való megegyezését ellenzi.

A Reichspost *ostoba fogásnak* nevezi ezt és kiemeli, mily nagy melegséggel érdeklődik a trónörökös a román nép és annak helyzete iránt, aki tehát nem is kívánhatja, hogy a megegyezés érett megfontolás nélkül, márról-holnapra jöjjön létre. Nyilvánvaló, hogy a magyar ellenzék a béketárgyalásokat azért gyanúsítja meg, hogy e híresztelések piszkos hullámaiban elpusztuljon a románok és magyarok közti megegyezés és Tisza miniszteriuma megfosztassék egy ilyen politikai tett sikerétől.

A Reichspost szerint: ha az ellenzéknek sikerült a megegyezést meghusítani, az messze visszavetné az ország benső konszolidációját és a magyarság állandó politikai elszigeteléséhez vezetne. Pedig a németekkel való barátkozás sem birhat értékkel, ha együtt jár a többi nemzetiségekkel való viszálykodással. Az ellenzék hazárdjátékot üz saját nemzetének boldogságával, amikor a magyar-román megegyezés ellen dolgozik. A hazárdörököt a polgári életben becsukják, politikai életben a hazaárulók pellengéjére valók.

Ime így dolgozik a honmentő ellenzék Magyarország ártalmára, kárára, szegényére csak azért, hogy bosszút álljon azért, hogy kielégítse bosszuvágyát, mert nem lehet többet hatalmi tényező s mert a hatalmi vágyainak egy tartalmas, hatalmas és értékes kormányzat nem enged szabad utat, hogy megint abba a mocsárba vonszolja magával az ország szekerét, amelybe már egyszerűen jutott: a koalíció rémuralma alatt.

Föláldoz, odadob mindent ez az ellenzék, az ország békéjét, boldogulását, az ország lakosságának békés együttműködését, azt, hogy testvér lehessen e haza minden lakója. És ez a párt, ezek a politikai szereplő egyéniségek mernek hazafiságról beszélni, mernek megvádolni másokat, derék, munkás, a haza boldogulásán fáradozó nagy politikusokat a hazafiatlanság vádjával.

De természetrajzuk ez, jellemvonásuk, amelyért torkig lakott velük és hazug politikájukkal az ország, a nemzet és elseperte őket. Jellemvonásuk az igazság kerülése, vagy megkerülése. Hazug frázisokban születtek meg, hazug frázisokban éltek és élnek és hazug frázisokban vesznek el.

Botrányok nélkül

A képviselőház ülése

Csodálatos, botrányok nélkül folyt le ma a képviselőház ülése. Persze délelőtt a honmentő ellenzéki honatyák nem méltóztak elég szép számban fölfáradni a Házba, délután pedig az összeférhetlenségi zsüri tartván meg ülését, nem volt képviselőházi ülés. A palotaörség mégis szerepelt. Eitner Zsigmond volt a dícső, aki ezt előidézte, amikor az elnökkel szemben renitenskedett s fölszólítására nem akart távozni az ülésteremből.

A sajtóvitában Eszterházy Móric gróf szólalt föl, sokat beszélt, de keveset mondott. Annál értékesebb és erélyesebb volt Balogh Jenő dr. igazságügyminiszter fölszólalása, aki rámutatott az ellenzéki szónokok, ezek közt Székely Ferenc volt igazságügyminiszter falsumaira.

Az ellenzéki haremódorra élénk fényt vetett az összeférhetlenségi zsüri mai ülése és ítélete. Az ellenzék ugyanis minden lehetetlen és méltatlan fegyvert fölhasználván összeférhetlenségi följelentésekkel is foglalkozik. Így összeférhetlenségi följelentést tettek Farkas Pál ellen és nagy előzetes fogadkozás után az ellenzéki tagok is részt vettek az ülésen és a vége az lett, hogy egyhanguan kimondta a zsüri, hogy az esetben inkompatibilitás nincsen.

Az ülés lefolyásáról fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

Ujabb kitiltások.

Beöthy Pál elnök háromnegyed tizenegyre nyitotta meg az ülést

Az elnöki irományok előterjesztése után Szász Pál előadó ismerteti a mentelmi bizottság jelentését ama képviselők ügyében, akiket a Ház a tegnapi ülésen rendezavarásért a mentelmi bizottság elé utasított. A mentelmi bizottság javasolja, hogy Horváth Gyulát és Csuhá Istvánt 5-5 napra, Eitner Zsigmondot pedig 15 napra zárják ki az ülésekről.

A Ház a bizottság javaslatához hozzájárul.

Elnök: Miután a Ház e határozata azonnal érvénybe lép, fölszólítom a kitiltott képviselő urakat, hogy amennyiben jelen vannak, az ülésteremből és a Házból távozzanak.

Csak Eitner Zsigmond van jelen a ma kitiltottak közül, de meg sem mozdul helyéről.

Elnök: Minthogy Eitner Zsigmond képviselő ur, aki jelen van, nem tesz eleget föl hívásomnak, öt percre az ülést föl függesztem.

Az elnök kimegy a teremből, ugyszintén a munkapárti és az ellenzéki képviselők legnagyobb része is.

A palotaörség bevonul.

Az öt perc elteltével Bartl százados vezetésével mintegy husz palotaőr gyors lépésben besiet az ülésterembe. Laczkovics terembiztos Eitner Zsigmond elé áll, meghajtja magát és így szól:

— Az elnök ur ő excellenciájának rendelkezésére föl kérem a képviselő urat, hogy sziveskedjék a Házból távozni.

Eitner szó nélkül fölkel és kifelé indul. Amint az ajtón kilép, Bartl százados a palotaőrök felé fordul és vezényel:

— Kivonulni!

Az örség sarkon fordul és gyors lépésben kivonul.

Az egész jelent szinte siricsöndben játszódott le. Egyetlen közbeszólás sem hallatszott.

Az örség kivonulása után még egy ideig tartott a szünet; ez idő alatt a képviselők igen lassan gyülekeztek az ülésteremben és csöndesen beszélgettek.

Ujra kezdődik az ülés.

Tizenegy óra után

Beöthy Pál elnök újra megnyitja az ülést s a következő bejelentést teszi:

— A Ház határozatának érvényt szerzem. (Derültség a baloldalon.)

Gál Sándor: Kötelességtudó elnök!

Vertán Endre: Hóhérmunka volt az egész!

Elnök: Az imént Eitner Zsigmond szembehelyezkedett a Ház határozatával. Tegnap hasonló dolgok történtek, de akkor nem kívántam ezt szóvá tenni. Miután azonban most azt látom, hogy az urak rendszert akarnak csinálni abból, hogy szembezállnak a Ház határozatával, kérdem a Házat, kívánja-e az Eitner Zsigmond által a Házal és az elnökkel szemben elkövetett engedetlenség ez újabb esetét ismét a mentelmi bizottsághoz utasítani?

Fölkiáltások jobbról: Igen, igen!

A Ház Eitner Zsigmondot újra a mentelmi bizottsághoz utasítja.

A sajtóvita folytatása.

Elnök: Napirenden van a sajtójavaslat tárgyalásának folytatása.

Esterházy Móric gróf azt fejtegeti, hogy a mai helyzet a legkevésbé sem alkalmas arra, hogy egy ily fontos reformot közmegegyezésre elintézhessen a Ház. A sajtótermékek terjesztésének jogát a közgazgatási hatóságok fogják kezelni, ezek pedig a mindenkori kormánytól függenek. Hosszasabban foglalkozik a helyreigazítási jog kérdésével; fölolvassa a miniszterelnöknek egy leiratát, amelyet az Országos Magyar Gazdasági Egyesülethez intézett e kérdésben és amelyben azt fejtegeti, hogy a helyreigazítási jog csak a helyreigazításra ad jogot, de nem a cáfolgatásra. Ezzel teljes ellentétben van maga a javaslat, amely igenis megengedi azt, hogy a helyreigazító közlemény a közzétett cikknek részletes cáfolgatásába is belebocsátkozzék. Jellemző az egész javaslatra a választási plakátokra vonatkozó rendelkezés. E szerint plakátokat kiragasztani szabad, kivéve, ha ez a kifüggesztés a közrendet veszélyezteteti. Hát sajtótermék-e a plakát, vagy sem? A kolportázs-jogra kimondják, hogy megvonható a laptól, ha osztály, nemzetiség stb ellen gyűlöletre tüzel. Tehát a kolportázst függővé szeretnék tenni egy hangulattól, mely az olvasó lelkeben él csak. Tehát nemcsak a terjesztést, de annak lehetőségét is elfolytanák. Legnagyobb abszurdum tehát a kolportázst a hatóságra bízni, s nem tarthatja ezt megengedhetőnek. Egy másik sajtójavaslat van, az övé, mely röviden az, hogy aki sértve érzi magát, menjen a bírósághoz, keresse az előtt becsületét, igazságát, Pusztljon a közélet teréről a panamista.

Tisza István gróf miniszterelnök reflektál Eszterházynek azokra a megjegyzéseire,

melyeket az Omgéhez intézett levelére vonatkozóan tett. Felolvassa ezt a levelet, melyben ő (a miniszterelnök) megnyugtatta az Omgét, hogy a szaklapoknak nem kell rektifikációt közölni, csak cáfolatot.

Az igazságügyminiszter beszéde.

Balogh Jenő igazságügyminiszter felel az eddig felhozott érvekre s első sorban arra a vádra, hogy ezt a javaslatot kizárólag párt-érdekből ragadta elő. Hiszen már egy évtized előtt bejelentette az akkori kormánynak ezt a szándékát, pedig akkor még nem volt ilyen nagy ellentét a politikai világban. Székely Ferencnek azt feleli, hogy úgy látszik, megfeledezett arról, hogy 1911. novemberében mint igazságügyminiszter, ő maga tiz kiváló jogtudósnak kiadta ugyanezt a javaslatot véleménynyilvánítás céljából. Kötetekre menő szakvélemények érkeztek be. Megfeledezett Székely arról is, hogy Várady Zsigmond halálakor — e szakvélemények az ő kezében voltak — maga Székely hozta el neki (Baloghnak), nehogy avatatlan kezekbe kerüljön. Miért hallgatta volna hát meg ő most ismét e szakférfiak véleményét? Például Zsitvayt 1907-ben és 1912-ben is megkérdezték, minek kérdezte volna meg 1913-ban is? Ha Székely most azt mondja, hogy maradjanak meg az 1848-iki kipróbált törvények mellett, akkor nem tudja megérteni a nagy ellentétet, mely két év előtti és a mostani álláspontja között van.

Egyenként felel azután a többi érvekre, majd azt mondja, hogy ő sok mindent eltiirt, de kettőt nem tiirt el: sem az ellenzék terrorját, sem befolyásolást.

Elnök figyelmezteti a minisztert, hogy fél 2 órakor át kell térniök az összeférhetlenségi zsüri kiosztására.

Balogh Jenő igazságügyminiszter befejezi beszédét.

Szász Pál előadó jelenti, hogy a mentelmi bizottság Eitner Zsigmondot újabb engedetlensége miatt 30 napra javasolja kizárni.

Kiáltások: Meg se idézték!

Szász Pál: Itt van az aláírása.

Kiáltások: De nem engedik be a Házba! Elnök fölteszi a kérdést.

A többség megszavazza. Az elnök indítványára kimondta a Ház, hogy holnap folytatják a javaslatot.

Farkas Pál összeférhetlenségi ügye.

Délután két órakor ült össze az összeférhetlenségi zsüri, amelynek ülésén az ellenzéki tagok is részt vettek Elnökké Nagy Lajost választották meg.

A zsüri meghallgatta a följelentőt Polányi Károlyt és Farkas Pált is, majd rövid tanácskozás után egyhanguen hozott határozatával kimondta, hogy Farkas Pál esetében összeférhetlenség nem forog fenn.

— A miniszterek köszönete. Debrecen város tanácsa Balogh Jenő dr. igazságügyminiszterhez, Sándor János belügyminiszterhez és Harkányi János báró kereskedelemügyi miniszterhez üdvözlő táviratot küldött abból az alkalomból, hogy a király őket belső titkos tanácsosokká nevezte ki. Harkányi János báró a tanácsnak, Sándor János pedig Kovács Józsefhez intézett következő levélben köszönte meg az üdvözlést:

Igen tisztelt Barátom!

A belső titkos tanácsosi méltósággal történt legfelsőbb kitiintésem alkalmából Debrecen város tanácsa nevében kifejezett meleghangú üdvözlétedért hálás köszönetet mondva, kérlek, hogy ezt a tanács előtt is tolmácsolni sziveskedjél.

Együttal fogadd kiváló tiszteletem nyilvánítását, amellyel vagyok

igaz hived
Sándor János.

A tanács mai ülésén vette tudomásul a válaszokat.

Igazolták az új városatyákat

Öt új bizottsági tag

Az elmúlt év utolsó hónapjában lefolyt törvényhatósági bizottsági tagok választásának ügye ma került az igazoló választmány elé. Nemsokára meglesz az első közgyűlés, amikor már igazolt tagoknak kell majd lenniök a megválasztott tagoknak. Tudvalevően a Péterfia-utcai kerületben három, a Varga-utcai kerületben két tagsági helyet töltöttek be.

Az igazoló választmány ma tartott ülésén, amelyen Márk Endre udvari tanácsos elnökölt, jelen voltak: Jánosi Zoltán, Kernhoffer József, Lestyán Adorján és Tatay Zoltán dr. jegyző, a választmány előadója.

Tatay Zoltán dr. ismertette a két választásról fölvetett két jegyzőkönyvet, amelyek szerint a választás mindkét helyen rendben folyt le.

Tudomásul vette a választmány, hogy a Péterfia-utcai kerületben beadtak összesen 679 szavazatot. Ebből kapott Király József 417, Kertész István 373, Nagy Lajos 340 szavazatot. A választmány mindhármát egy évi megbízatással megválasztott bizottsági tagul igazolta.

Ugyancsak tudomásul vette a Varga-utcai választást is, amelyen összesen 897 szavazatot adtak le s ebből Molnár Kálmán 485, Gábor Jenő dr. 454 szavazatot nyert. A választmány Molnár Kálmánt négy, Gábor Jenő dr-t egy évi megbízatással megválasztott törvényhatósági bizottsági tagul igazolta.

A választás iratait, jegyzőkönyveit be-terjesztik a közgyűléshez és beiktatják a törvényhatósági bizottsági tagok névjegyzékébe az új tagokat, akik a januári közgyűlésen már részt vehetnek és szavazattal bírnak.

Új püspökválasztás a tiszáninneri egyházkerületben

Rendkívüli egyházkerületi közgyűlés

A tiszáninneri egyházkerület püspöki székeinek betöltése kérdésében ma váratlan fordulat állott be. A mára összehívott rendkívüli közgyűlés úgy döntött, hogy új választást ír ki.

Tudvalevően a január 2-án történt szavazás fölbontásakor egyik jelölt sem kapott abszolút többséget és így Tüdös István és Radácsy György között az egyházi törvény szerint pótválasztást rendeltek el. A szavazáskor Tüdös István 182, Radácsy György 110 és Révész Kálmán dr. 77 szavazatot kapott. Közben azonban, amikor már elrendelték a pótválasztást és a szavazatok beérkeztek Radácsy György levelet irt az egyházkerületi elnökségnek, hogy a jelöltségtől visszalép. Ekkor nagy vita indult meg afölött, hogy mi történjék: elfogadják-e a visszalépést vagy sem, vagy hívják meg most már Tüdös István, vagy pedig Tüdös István és Révész Kálmán dr. között rendeljék el a választást.

Végül úgy határoztak, hogy rendkívüli közgyűlést hívnak egybe e hó 15-ére, amelyen eldöntik, mit csináljanak. A közgyűlést ma meg is tartották, de a helyzetet egy újabb körülmény még jobban komplikálta. Révész Kálmán dr. ugyanis, aki meghallotta, hogy az egyik kombinációban az ő neve is szerepelt, levelet irt az elnökségnek, hogy ő minden jelöltetéstől visszalép.

A mai rendkívüli közgyűlésen Dókus Ernő főgondnok kérte a közgyűlést, hogy Tüdös Istvánat hívják meg megválasztott püspökként.

Buza László sárospataki jogtanár és ez álláspont mellett foglalt állást.

Bizony Ákos dr. egyházkerületi ügyész ellenben azt vitatta, hogy a lemondást nem lehet elfogadni, hanem a pótválasztást meg kell tartani és Tüdös és Radácsy közt a szavazást megejteni.

Idrányi Barna új szavazás elrendelését kérte.

Nagy Ferenc dr. miskolci polgármester a pótválasztás mellett szólalt föl.

Végre szavazásra került a sor és ekkor a közgyűlés 28 szavazattal 22 ellenében új választást rendelt el.

Az új választáson bizonyosnak tartják, hogy Tüdös István abszolút többséget nyer.

Ki a felelős?

Panasz a vízvezeték elzárása miatt

A legutóbb tartott vízvezetési bizottsági ülésen három órán feszegették a kérdést, hogy ki a felelős azért, hogy a vízvezeték még ma sem áll a közönség rendelkezésére s ki a felelős azokért a nagy erkölcsi és anyagi károkkért, amelyeket Debrecen városának a vízvezeték elzárása okozott. — A kérdésre azonban feleletet nem kapott Debrecen város közönsége a műszaki szakértők egyenesen követelték a vízmű megnyitását s annak legteljesebb mértékben való üzemben tartását, a főorvos pedig ellenezte azt, nem mintha a víz fertőzött volna, hanem, mert egyes kutaknál még apróbb munkálatok folynak. A műszaki szakértők pedig támaszkodva a maguk tapasztalataira, tudásukra és számításukra, valamint a bakteriologiai intézet vizsgálatára, amely szerint a vízben kórnemző baktérium nincs, ragaszkodtak ahhoz, hogy a vízvezeték megnyitassék.

A vízvezetési munkálatok tegnap teljesen elkészültek s így a vízműfelügyelőség ígérete szerint 20-án üzembe helyezik a vízvezetékét. Amde most sincs még eldöntve, ki fog helyt állani az erkölcsi és anyagi károkkért. Ezt a kérdést nem egy interpelláció keretében, hanem a polgármesternek, vagy a tanácsnak kell tisztáznia.

A polgárság maga is igen nagy károkat szenvedett és szenved még mindig a vízvezeték elzárása folytán. Szomorú igazolása ennek az a beadvány, amelyet több mint 150 aláírással most nyújtottak be a Mester-utcai és környékbeli lakosok a tanácshoz. A kérvényezők azt kívánják, hogy a város nyitassa meg a vízvezetési csapokat. Kérésük támogatására elmondják, hogy a régi kutak vízei, miután a kutakat a hatóság a vízvezeték létesítések bezáratta, megromlottak, a város a kutakat nem is javíttatta ki, mert már úgy is vízvezeték van. Egy hatalmas, nagy városrész s ennek tízezernyi lakossága maradt tehát és van még most is víz nélkül. — Nagy kiadásokkal és utánjárással úgy segítettek magukon, hogy a Hortobágy-malomból vagy magánosoktól szerzik be a vizet havi fizetés ellenében és nagy messzeségből úgy, hogy a víz hazahordásért is fizetniök kell. Mindezek mellett még az a kellemetlenség is fönnáll, hogy a Hortobágy-malom csak délután hatig engedi meg a vízfordást, a magánosok még — bár fizetnek a vizért — 7, vagy fél nyolc órakor bezárik kapuikat s így azok, akiknek víztartójuk nincsen, egyáltalán víz nélkül maradnak, akiknek pedig víztartójuk van, azok délben hozott állott vizet kénytelen inni. Ez az állapot türelhetlen és ezért kéri, hogy ha a tanács a kérésüket nem teljesítheti, terjessze azt pártolóan a közgyűlés elé.

Ilyen kérelmet a város minden lakosa terjeszthetne elő és teljesen méltányos, helyénvaló és igazságos volna, ha a legnagyobb fölháborodás hangján követelné a vízvezeték megnyitását.

Dr. Sztankay Aba „Nádor” gyógyszerertára DEBRECZEN, Szentanna-utca—Attila-tér sarkán megnyilt. Telefon 558.

melyeket az Ömgéhez intézett levelére vonatkozóan tett. Felolvassa ezt a levelet, melyben ő (a miniszterelnök) megnyugtatta az Ömgét, hogy a szaklapoknak nem kell rektifikációt közölni, csak cáfolatot.

Az igazságügyminiszter beszéde.

Balogh Jenő igazságügyminiszter felel az eddig felhozott érvekre s első sorban arra a vádra, hogy ezt a javaslatot kizárólag párt-érdekből ragadta elő. Hiszen már egy évtized előtt bejelentette az akkori kormánynak ezt a szándékát, pedig akkor még nem volt ilyen nagy ellentét a politikai világban. Székely Ferencnek azt feleli, hogy úgy látszik, megfélekezett arról, hogy 1911. novemberében mint igazságügyminiszter, ő maga tiz kiváló jogtudósnak kiadta ugyanezt a javaslatot véleménynyilvánítás céljából. Kötetekre menő szakvélemények érkeztek be. Megfeledezett Székely arról is, hogy Várady Zsigmond halálakor — e szakvélemények az ő kezében voltak — maga Székely hozta el neki (Baloghnak), nehogy avatatlan kezekbe kerüljön. Miért hallgatta volna hát meg ő most ismét e szakférfiak véleményét? Például Zsitvayt 1907-ben és 1912-ben is megkérdezték, minek kérdezte volna meg 1913-ban is? Ha Székely most azt mondja, hogy maradjanak meg az 1848-iki kipróbált törvények mellett, akkor nem tudja megérteni a nagy ellentétet, mely két év előtti és a mostani álláspontja között van.

Egyenként felel azután a többi érvekre, majd azt mondja, hogy ő sok mindent eltrüf, de kettőt nem trüf el: sem az ellenzék terrorját, sem befolyásolást.

Elnök figyelmezteti a minisztert, hogy fél 2 órakor át kell térniök az összeférhetetlenségi zsüri kiosztására.

Balogh Jenő igazságügyminiszter befejezi beszédét.

Szász Pál előadó jelenti, hogy a mentelmi bizottság Eitner Zsigmondot újabb engedetlensége miatt 30 napra javasolja kizárni.

Kiáltások: Meg se idézték!

Szász Pál: Itt van az aláírása.

Kiáltások: De nem engedik be a Házba! **Elnök** fölteszi a kérdést.

A többség megszavazza. Az elnök indítványára kimondta a Ház, hogy holnap folytatják a javaslatot.

Farkas Pál összeférhetlenségi ügye.

Délután két órakor ült össze az összeférhetlenségi zsüri, amelynek ülésén az ellenzéki tagok is részt vettek Elnökké Náray Lajost választották meg.

A zsüri meghallgatta a följelentőt Polányi Károlyt és Farkas Pált is, majd rövid tanácskozás után egyhanguen hozott határozatával kimondta, hogy **Farkas Pál esetében összeférhetlenség nem forog fenn.**

— **A miniszterek köszönete.** Debrecen város tanácsa **Balogh Jenő** dr. igazságügyminiszterhez, **Sándor János** belügyminiszterhez és **Harkányi János** báró kereskedelemügyi miniszterhez üdvözlő táviratot küldött abból az alkalomból, hogy a király őket belső titkos tanácsosokká nevezte ki. **Harkányi János** báró a tanácsnak, **Sándor János** pedig **Kovács József**hez intézett következő levélben köszönte meg az üdvözlést:

Igen tisztelt Barátom!

A belső titkos tanácsosi méltósággal történt legfelsőbb kitüntetésem alkalmából Debrecen város tanácsa nevében kifejezett meleghangú üdvözlétedért hálás köszönetet mondva, kérlek, hogy ezt a tanács előtt is tolmácsolni sziveskedjél.

Együttal fogadd kiváló tiszteletem nyilvánítását, amellyel vagyok

igaz híved
Sándor János.

A tanács mai ülésén vette tudomásul a válaszokat.

Igazolták az új városatyákat

Öt új bizottsági tag

Az elmúlt év utolsó hónapjában lefolyt törvényhatósági bizottsági tagok választásának ügye ma került az igazoló választmány elé. Nemsokára meglesz az első közgyűlés, amikor már igazolt tagoknak kell majd lenniök a megválasztott tagoknak. Tudvalevően a Péterfia-utcai kerületben három, a Varga-utcai kerületben két tagsági helyet töltöttek be.

Az igazoló választmány ma tartott ülésén, amelyen **Márk Endre** udvari tanácsos elnökölt, jelen voltak: **Jánosi Zoltán**, **Kernhofner József**, **Lestyán Adorján** és **Tatay Zoltán** dr. jegyző, a választmány elnöke.

Tatay Zoltán dr. ismertette a két választásról fölvett két jegyzőkönyvet, amelyek szerint a választás mindkét helyen rendben folyt le.

Tudomásul vette a választmány, hogy a Péterfia-utcai kerületben beadtak összesen 679 szavazatot. Ebből kapott **Király József** 417, **Kertész István** 373, **Nagy Lajos** 340 szavazatot. A választmány mindháromat egy évi megbízással megválasztott bizottsági tagul igazolta.

Ugyancsak tudomásul vette a Varga-utcai választást is, amelyen összesen 897 szavazatot adtak le s ebből **Molnár Kálmán** 485, **Gábor Jenő** dr. 454 szavazatot nyert. A választmány **Molnár Kálmán** négy, **Gábor Jenő** drt egy évi megbízással megválasztott törvényhatósági bizottsági tagul igazolta.

A választás iratait, jegyzőkönyveit be-terjesztik a közgyűléshez és beiktatják a törvényhatósági bizottsági tagok névjegyzékébe az új tagokat, akik a januári közgyűlésen már részt vehetnek és szavazattal bírnak.

Új püspökválasztás a tiszáninneri egyházkerületben

Rendkívüli egyházkerületi közgyűlés

A tiszáninneri egyházkerület püspöki székeinek betöltése kérdésében ma váratlan fordulat állott be. A mára összehívott rendkívüli közgyűlés úgy döntött, hogy új választást ír ki.

Tudvalevően a január 2-án történt szavazás fölbontásakor egyik jelölt sem kapott abszolút többséget és így **Tüdös István** és **Radácsy György** között az egyházi törvény szerint pótválasztást rendeltek el. A szavazáskor **Tüdös István** 182, **Radácsy György** 110 és **Révész Kálmán** dr. 77 szavazatot kapott. Közben azonban, amikor már elrendelték a pótválasztást és a szavazatok beérkeztek **Radácsy György** levelet írt az egyházkerületi elnökségnek, hogy a jelöltségtől visszahagyja. Ekkor nagy vita indult meg fölött, hogy mi történjék: elfogadják-e a visszahagyást vagy sem, vagy hívják meg most már **Tüdös Istvánt**, vagy pedig **Tüdös István** és **Révész Kálmán** dr. között rendeljék el a választást.

Végül úgy határoztak, hogy rendkívüli közgyűlést hívnak egybe e hó 15-ére, amelyen eldöntik, mit csináljanak. A közgyűlést ma meg is tartották, de a helyzetet egy újabb körülmény még jobban komplikálta. **Révész Kálmán** dr. ugyanis, aki meghallotta, hogy az egyik kombinációban az ő neve is szerepelt, levelet írt az elnökségnek, hogy ő minden jelöltetétől visszahagyja.

A mai rendkívüli közgyűlésen **Dókus Ernő** főgondnok kérte a közgyűlést, hogy **Tüdös Istvánt** hívják meg megválasztott püspökként.

Buza László sárospataki jogtanár és ez álláspont mellett foglalt állást.

Bizony Ákos dr. egyházkerületi ügyész ellenben azt vitatta, hogy a lemondást nem lehet elfogadni, hanem a pótválasztást meg kell tartani és **Tüdös** és **Radácsy** közt a szavazást megejtteni.

Idrányi Barna új szavazás elrendelését kérte.

Nagy Ferenc dr. miskolci polgármester a pótválasztás mellett szólalt föl.

Vége szavazásra került a sor és ekkor a közgyűlés 28 szavazattal 22 ellenében új választást rendelt el.

Az új választáson bizonyosnak tartják, hogy **Tüdös István** abszolút többséget nyer.

Ki a felelős?

Panasz a vízvezeték elzárása miatt

A legutóbb tartott vízvezetési bizottsági ülésen három órán feszegették a kérdést, hogy ki a felelős azért, hogy a vízvezeték még ma sem áll a közönség rendelkezésére s ki a felelős azokért a nagy erkölcsi és anyagi károkért, amelyeket Debrecen városának a vízvezeték elzáratása okozott. — A kérdésre azonban feleletet nem kapott Debrecen város közönsége a műszaki szakértők egyenesen követelték a vízmű megnyitását s annak legteljesebb mértékben való üzemben tartását, a főorvos pedig ellenezte azt, nem mintha a víz fertőzött volna, hanem, mert egyes kutaknál még apróbb munkálatok folynak. A műszaki szakértők pedig támaszkodva a maguk tapasztalataira, tudásukra és számításukra, valamint a bakteriologiai intézet vizsgálatára, amely szerint a vízben kórnemző baktérium nincs, ragaszkodtak ahhoz, hogy a vízvezeték megnyitassék.

A vízvezetési munkálatok tegnap teljesen elkészültek s így a vízműfelfelügyelőség ígérete szerint 20-án üzembe helyezik a vízvezetékét. Amde most sincs még eldöntve, ki fog helyt állani az erkölcsi és anyagi károkért. Ezt a kérdést nem egy interpelláció keretében, hanem a polgármesternek, vagy a tanácsnak kell tisztáznia.

A polgárság maga is igen nagy károkat szenvedett és szenved még mindig a vízvezeték elzáratása folytán. Szomorú igazolása ennek az a beadvány, amelyet több mint 150 aláírással most nyújtottak be a Mester-utcai és környékbeli lakosok a tanácshoz. A kérvényezők azt kívánják, hogy a város nyitassa meg a vízvezetési csapokat. Kérésük támogatására elmondják, hogy a régi kutak vízei, miután a kutakat a hatóság a vízvezeték létesítésekor bezáratta, megromlottak, a város a kutakat nem is javította ki, mert már úgy is vízvezeték van. **Egy hatalmas, nagy városrész s ennek tízezernyi lakossága maradt tehát és van még most is víz nélkül.** — Nagy kiadásokkal és utániárással úgy segítettek magukon, hogy a Hortobágy-malomból vagy magánosoktól szerzik be a vizet havi fizetés ellenében és nagy messzeségből úgy, hogy a víz hazahordásáért is fizetniük kell. Mindezek mellett még az a kellemetlenség is fönnáll, hogy a Hortobágy-malom csak délután hatig engedi meg a vízfordást, a magánosok még — bár fizetnek a vizért — 7, vagy fél nyolc órakor bezárják kapuikat s így azok, akiknek viktartójuk nincs, egyáltalán víz nélkül maradnak, akiknek pedig viktartójuk van, azok délben hozott állott vizet kénytelen inni. Ez az állapot tűrhetetlen és ezért kéri, hogy ha a tanács a kérésüket nem teljesítheti, terjessze azt pártolón a közgyűlés elé.

Ilyen kérelmet a város minden lakosa terjeszthetne elő és teljesen méltányos, helyénvaló és igazságos volna, ha a legnagyobb fölháborodás hangján követelné a vízvezeték megnyitását.

Dr. Sztankay Aba „Nádor” gyógyszertára **DEBRECEN,** Szantanna-utca — Attila-tér sarkán **megnyílt.**

Telefon 558.

Öngyilkos városi tisztviselő

Betegség miatt agyonlőtte magát

A városi adóügyi osztály egyik fiatal tisztviselője **Szász Zsombor** adókievető ma délután édesanyjának az Eötvös-utca 15. sz. alatti lakásán öngyilkos lett.

Szász Zsombor mintegy öt év előtt került a városhoz, ahol nemcsak mint pontos, megbízható hivatalnokot ismerték tisztársai és felebbvalói, hanem előzékeny, kedves modoráért mint embert is szerették. A fiatal 27 esztendőes tisztviselőnek pár év előtt tüdőgyulladás volt, majd tüdővészti kapott s azóta állandóan betegeskedett. Mintegy két évvel ezelőtt városi segéllyel baja gyógyítására pár hónapig egy olaszországi üdülőhelyen tartózkodott, s akkor úgy látszott, hogy a fiatalember szervezete megbirkózik a gyilkos kórral. Az, elmúlt esztendőben azonban újra elővette a betegség, amelyet az állandó irodai munka mindjobban elmérgesített. Szász Zsombor ettől az időtől kezdve egészen buskomor lett. Állandóan panaszkodott tisztviselőtársai előtt s odahaza, családjá körében is gyakorta emlegette, hogy nem bírja ki így az életet. Rettegett a holnaptól, amely újlag ágyba döntheti s most a tél beálltával teljesen elkeseredett. Napokig szavát sem lehetett venni s noha pontosan eljárta hivatalába, látszott rajta, hogy a munkát csak nagy megerőltetéssel végzi.

Tegnap összeszedte a hivatalban volt dolgait, leveleit, írásait, hazavitte és szomorúan mondta, hogy érzi, ő már nem fog itt dolgozni, nem fog visszatérni.

A fiatal hivatalnok ekkor már az öngyilkosság fölött töprengett. Ma reggel még fölment a hivatalába, ahol szokása ellenére jókeveien beszélgetett el tisztviselőtársaival. Délben hazatért Eötvös-utca 15. szám alatti lakására, ahol özvegy édesanyjával és sógorával lakik együtt, nyugodtan megebedelt, eldúskálgatott, úgy hogy hozzátartozói nem sejtették azt a borzalmas tragédiát, ami alig pár óra múlva bekövetkezett.

Ebédjének elköltése után Szász Zsombor bement a szobájába. Édes anyja hallotta, amint idegesen föl s alá járt, de nem lepődött meg ezen, mert fia a betegsége óta állandóan idegeskedett. Ugy négy óra felé csönd támadt a szobában. Az anyja benyitott hozzá. Szász Zsombor ruhástól végigdőlve az ágyon aludni látszott. Édesanyja is ebben a hitben volt, nem akarta zavarni és csöndesen kiment. Ott foglalatostkodott a szomszéd szobában, amikor egy fél öt körül hatalmas revolver döbbenésre riadt föl. Berohant a szobába, ahol a fia egy karosszékben ült a kezében görcsösen szorongatott egy revolvért s a jobb halántékából lassan szivárgott a vér. Még eszméletnél volt s az anyja zokogva kérdezte tőle:

— Mit tettél, szerencsétlen?

— Nem bírtam így az életet, édes anyám. Bocsássanak meg.

Ennyit tudott csak mondani, azután elvesztette eszméletét. Nővére gyorsan orvosért szaladt, aki bekötözte a sebet s egyfiakkeren bevitték a sebesültet a kórházba.

Az öngyilkosságról azonnal értesítették a rendőrséget, amelynek részéről H. Kiss József rendőrfogalmazó ment ki a kórházba, de nem eszközölhette a kihallgatást, mert

Szász Zsombor teljesen eszméletlen állapotban van. A golyó áttörte a koponyacsontot, úgy hogy az orvosok teljesen lemondtak a szerencsétlen ember életéről.

Az öngyilkosság híre gyorsan futott szét a városban s mindazok körében, akik Szász Zsombort ismerték, általános részvétet keltett. Az öngyilkos fiatal ember levelet nem hagyott hátra.

Kitüntetve a bécsi, párisi és londoni kiállításokon aranyéremmel és oklevéllel.

CSUZ :: KÖSZVÉNY :: REUMA

ellen a legjobb házi szer a híres

KIRÁLY-BALZSAM

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültabb eseteknél is már egyszeri beörvösölésnél a fájdalmakat teljesen megszünteti.

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet. Egy nagy üveg ára 2 K teljes használati utasítással.

Kapható a feltaláló és készítő

GRÓSZ NAGY FERENCZ

gyógyszertárában

Kossuth-u. 8. A színház mellett.

A Kuria döntése az István-gőzmalom ügyében

Jogerős a fuziók határozat

Debrecen közgazdasági életének szenzációs eseménye volt a debreceni *István-gőzmalom* részvénytársaságnak az a közgyűlés amelyen feladva az István-gőzmalom önállóságát, kimondta az egyesülést a *Borsod-miskolci gőzmalommal*. A rendkívüli közgyűlés, melyet 1911. év szeptember hó 28-án tartottak meg, hosszú harcok után hozta meg ezt a határozatot, melyet *Degenfeld József* gróf és társai perrel támadtak meg.

Több mint egy évi tárgyalás után, a melynek során a felpereseket *Kemény Mór* dr. ügyvéd, az István-gőzmalom részvénytársaságot pedig *Hegedüs Jenő* dr. ügyvéd képviselte, 1912. évi október hó 17-én hozott ítéletet a debreceni kir. törvényszék, amely helyet adott a keresetnek és megsemmisítette a rendkívüli közgyűlés határozatát. A debreceni királyi ítéletábla 1913. február hó 18-án tárgyalta a törvényszék megfelelően ítéletét és azt megsemmisítve, megerősítette az egyesülést kimondó közgyűlési határozatot.

A debreceni tábla ítélete ellen viszont a felperesek éltek felebbezéssel s így az ügy a Kuria elé került, amely ma délben *Koloss* kuriai bíró referálásában tárgyalta a vitás közgyűlési határozat ügyét. Az ítéletet a déli órákban hirdette ki az elnök, nagy meglepetést keltve. A Kuria ugyanis helybenhagyta a Tábla ítéletét s a felpereseket keresetükkel elutasította.

A Kuria — mint értesülünk — nagyjában magáévá tette a Tábla indokait. Az indoklás főbb pontjai ezek: a Kuria megállapította, hogy a határozatképesség a közgyűlés egész tartama alatt megvolt. A Kuria azt a panaszt, hogy a közgyűlésen többeket elűtöttek szavazati joguktól, nem találta indokoltnak, mert az alapszabályok szerint szavazati jog csak azt a részvényt illeti a közgyűlésen, aki a megelőző év december hó 31-ig nevére igazolta a részvényt s a társaság részvénykönyvébe bevezettetett. Ez pedig az elutasított részvényesek esetében nem történt meg.

A felpereseknek azon panaszában, hogy

503 részvény tulajdonosát a közgyűlésen megfosztották attól, hogy meghatalmazottak után szavazzanak, megállapítja a Kuria, hogy emiatt csak az érdekeltek tehetnének panaszt. A közgyűlés határozatképessége különben e nélkül is megvolt.

A Kuria döntése rendkívül nagy föltűnést keltett Debrecenben, jogáskörökben pedig élénk kommentálásra adott alkalmat.

Elek atya a törvényszék előtt

Kabalyuk Sándor kihallgatása

Máramarossziget, január 15.

Az orosz újévi szünet után ma reggel kilenc órákor folytatta a törvényszék a rutén-pör tárgyalását.

Az első, akit kihallgattak, *Kabalyuk György* körösmezei erdei munkás, *Alexi* atya testvéröccse volt. Elmondja, hogy bátyja gyenge szervezeténél fogva nem bírta a munkát, tehát a munkászubbonyt szerzetes ruhával cserélte föl. A családjával nem igen érintkezett, még a szobájába se engedte őket. — Amikor hosszabb időre elment hazulról, a szobája ablakait beszegezett. Nem érzi magát bűnösnek az ellene felhozott vádban.

Elek atya, *Kabalyuk Sándor* kihallgatása következett ezután. Hosszu fekete ruhában jelent meg, a közönség és a bíróság felé meghajtja magát.

Elnök: Ön *Kabalyuk Sándor*, vagy *Alexi atya*?

Vádlott: Igen.

Elnök: Ön azt a kifejezést is használta, hogy lelki orvos. Mit értett ez alatt?

Vádlott: Erre csak ruténul tudok válaszolni.

Elnök: Hát feleljen ruténul.

Vádlott ekkor ruténul elmondja, hogy mit ért ő lelki orvos cím alatt.

— Azt nevezik, mondja, lelki orvosnak, aki megtisztítja a lelkeket a bűntől. Ezt pedig nem teszi más, mint a lelki orvos, a lelkipásztor. Nincs vagyonom, mert amikor Krisztus urunknak adtam át magamat, átadtam a vagyonomat is. Körösmezőn tizenkét évig jártam iskolába. Nem érzem magam bűnösnek abban, hogy az állam ellen, vagy pedig a vallások ellen izgattam volna.

Elnök: Ön azzal van vádolva, hogy *Bobrinszky* gróffal, orosz alattvalóval, dumaképviselővel, a szent szinodus tagjával, nagybirtokossal, az orosz népszövetség elnökével, *Euligius* kolmi püspökkel, *Antonius*, *Zsigomér* orosz püspökökkel és többekkel, szerzetesekkel, *Gerovszky* testvérekkel, osztrák alattvalókkal egyetértve általuk támogatott orosz mozgalomban vett részt, amely a magyar állam ellen, a ruténoknak az orosz birodalomhoz való csatolására, a ruténoknak cári főhatóság alá juttatására, a görög keleti orosz vallásra való áttérésére és a keleti patriárchátusba való átszervezésére irányult. Ön olyan — az orosz népszövetség által támogatott — nyomtatványokat, röpiratokat, könyveket terjesztett, amelyekben az orosz hitet és az orosz nemzet nagyságát dicsőítették és a magyar állam, ennek hatóságai és közegei ellen gyűlöletet keltettek. A „*Ruszkaja Pravdat*” és egész sereg könyvet, folyóiratot, röpiratot terjesztett, amelyekben az orosz cárt, az orosz uralkodó családját, az orosz hadsereget, az orosz birodalomért voltak imák. Ön és társai a bucsukon beszélték, hogy a görög katolikus vallás nem jó, mert a feje a pápa, önöknek pedig olyan vallás kell, amelynek feje a cár, mert a rutének is oroszok. A görög katolikus papok a hasuknak élnek, csak ebédhez ülnek, isznak, táncolni járnak. Olyan vallás kell tehát, amelynek feje a cár. Kérdi a vádlottól: bűnösnek érzi-e magát?

Kabalyuk Sándor ezeket mondja:

— Hirdettem a görögkeleti vallást ott, hol görög keleti hívők voltak, de görög katolikus vallást nem bántottam, a papokat nem gya-

lázam, izgató röpiratokat nem terjesztettem. *A pravoszláv mozgalom vezetője azért lettem Magyarországon, mert szerzetes akartam lenni.* Gerovszky Alexi ügyvéddel egy izben a körösmezői templomban ismerkedtem meg, a pravoszláv mozgalom céljait pedig Voropcsuk György mondta el nekem először. Jeruzsálembé való utazásom előtt Gerovszky Alexi felhívására fölkerestem őt Csernoviczban.

Alszentesező modorban folytatja ezután vallomását a vádlott s ismételtlen tagadja, hogy ő a görög katolikus egyház ellen izgatott volna. Nem emlékszik, hogy azt mondta volna, hogy nekik csak orosz vallás kell, ő csak azt mondta, hogy a görög keleti jobb, mint a görög katolikus. Azért lett szerzetes, mert a katonaságnál sokat betegeskedett és gyenge volt és fogadalmat tett, hogy ha kiszabadul és meggyógyul, szerzetes lesz. Igaz, hogy mindig könyveket hordott magával, amelyeket részben pénzért, részben ingyen adott a népnek. Pénzt kapott ő Bohrinzkytól is, de csak vallási célokra s azzal mindig elszámolt.

A tárgyalást holnap folytatják.

Százezer ember halála

Óriási földrengés Japánban

Mai lapunkban egy rövid távirati hír alapján megirtuk, hogy Japánban vulkánikus kitörések voltak és ezek elpusztították *Kogushima* városát és tízezer embert ölt meg a forró lavina, a hamu és a kőzapor. Most újabb, kimerítőbb jelentések érkeztek, amelyek szerint a borzalmas katasztrófának sokkal több az áldozata, mint először hitték. — *Az áldozatok száma megközelíti a százezret,* de még mindig nem tudták pontosan megállapítani, hogy hány ember pusztult el.

A rettenetes katasztrófáról, amelynek borzalmai a messinai földrengés borzalmainak emlékéit idézik föl, a következő táviratok számolnak be:

Tókió, január 15. *Kumanotóból* jelentik, hogy tegnap a vulkánikus kitörések és a földrengések ugyanolyan hevességgel indultak meg, mint az előbbi napokban.

London, január 15. *A Szakuraszima* sziget sorsa meg van pecsételve. Gomolygó fekete füstoszlopok töltik meg a levegőt, olykor-olykor lángoszlop csak föl a füstből. — *Az öböl tele van lávával és Kagoszima városát öt méter magas hamuréteg fedi.* A vulkán kitörései és a földrengések következtében összesen mintegy százezer ember vesztette az életét. Szakuraszima szigetének három helységét nem lehetett megközelíteni és valószínű, hogy onnan *senki sem menekült meg.* — Rendkívül sokan vártak segítséget a tengerparton és a mentőhajók legénysége mindent megtett, de hősi viselkedése ellenére sem menthetett meg mindenkit. *Sokan uszva próbáltak menekülni, de a tűzhányóból szerte repülő tüzes szikladarabok még a csatornában agyonütötték őket.* Sokan pusztultak el a mérgező gázok következtében.

A vulkán már nem működik, de még most sem lehet a sziget keleti részét megközelíteni a nagy hőség miatt. Kagoshimában a földrengés következtében *hatszáz ház dőlt össze.* Egy hajó, amely a vulkán első kitörése után ötszáz menekültöt vitt a szárazföldre, a második kitörés alkalmával *elsüllyedt.*

London, január 15. *Tokióból* táviratozók: A tengerészeti kormány parancsára egy *egész raj hadihajó* ment Szakuraszima-sziget Kagoszima öblébe, hogy segítséget vigyen a félsziget lakóinak. Szatszuma-félszigetet lá-

vatenger öntötte el és a nép a parton tanyázik. A japán hadihajók szikratáviratokban hírt adtak róla, hogy *Kagoshima városa eltűnt a föld színéről, a tüzes láva elégetett mindent* és amit a tűz megkímélt, azt a sziklatömbök pusztították el, mert *a Takura-vulkán mázsás kőtömegeket ontott magából,* amelyek a házakra zuhantak.

A hadihajók befutottak ugyan a Kagoshima-öbölbe, de a partot nem közelíthették meg, mert *a láva beleömlik a tengerbe és a forróság tűrhetetlen.* Növeli a veszedelmet, hogy a Takura-vulkánból kilövelt sziklák harminc-negyven kilométer távolságban röpöködnek és lecsapnak a tenger vizébe. — *Az Akana-tűzhányó* is kezd működni, a kitörés csak rövid idő kérdése.

Vadorzók Hajdumegyében

Egy szövetkezet pusztította a vadállományt

Hajdúvármegye alispánjához sürűn érkeztek és érkeznek panaszok, hogy a vadászterületeken nagyon elszaporodtak a vadorzók. Különösen *Forray Ernő* által bérelt savósguthi erdőrezsleten, ahol *Forray Ernő* nagy költséggel szaporította s tartotta fenn a vadállományt.

Az alispáni hivatal elrendelte a legerélyesebb ellenőrzést, aminek most meg is lett az eredménye, mert egy beérkezett jelentés szerint a napokban *egy tizenkét tagból álló, nagyrészt sámsoni és hadházi emberekből összeverődött vadorzó bandát fogtak el,* amely már régen garázdálkodott a vadászterületeken s amely ezért igen nagy károkat okozott.

A vadorzóknál tartott házkutatás alkalmával *igen sok fegyvert és elkészített törököt, meg töröknek való drótot találtak* szalmakazlakban, trágyadombokban, kukoricaszár dombok alatt s a vadorzók lakásain is.

A csendőrség, amely a nyomozást nagy eréllyel, figyelemmel és ügyességgel vezette, átkutatta az erdő területét is és ott is kétségtelen nyomát találta a vadorzók garázdálkodásának. Az erdőben ugyanis elrejtett helyeken *hetven töröt találtak fölállítva,* amelyek közül igen sokban volt megfogva és megfojtva a nyul.

A letartóztatott emberek bünyességét bizonyították nemcsak a legfoglalt fegyverek és török, hanem az is, hogy a házkutatások alkalmával igen sok nyulhajat, nyulbőrt és egyéb vadtól származó részeket találtak.

A csendőrség most fokozott éberséggel figyeli a vadorzókat.

Színház

PÉNTEK: *Majolika*, vigjáték. (A bérlet.) SZOMBAT: *Mozikirály*, operett. (B bérlet.)

* „A tökéletes asszony”. (A színházi iroda jelentése.) A debreceni színház legközelebbi premierje lesz *Lehár Ferenc*, a nagynevű operette komponista legújabb műve: „A tökéletes asszony”. A próbák már szorgalmasan folynak az újdonságból. A szöveg egy pompás vigjáték szövege, helyenkint szentimentális, de nem túlzottan. A zene pedig — *Lehár*, zene. Azt hisszük ehhez kevés kommentár hozzáfűzése szükséges. Kedves, fülbemászó, invenciózus. Röviddel a premier után mindenütt hallani fogjuk. Kávéházakban, tánctermekekben. A gramofonokról „A tökéletes asszony” zeneszámai fognak felénk hangzani, a moziban *Lehár* andalító keringői mellett hal majd meg *Asta Nielsen* és a zsurokon *Lehár* muzsikája közben kurizál aranyifjuságunk. Nem csoda, hogy a darab szereplői a legnagyobb oda-

adással szállanak sikra a darab sikere érdekében.

* „A Majolika”. (A színházi iroda jelentése.) Pénteken a „Majolika” című pompás vigjáték harmadik előadása lesz. A mulatságos vigjáték ezuttal A bérletben kerül előadásra.

* „A Katonadolog” — vasárnap délután. (A színházi iroda jelentése.) Mérésékelt helyarákkal kerül színre vasárnap délután a „Katonadolog”. Jegyek mától kezdve válthatók a pénztárnál.

* *Igazi premiére hangulat* volt tegnap este az Apollóban „A Sátán karmai között” bemutatásánál. A nagy érdeklődés nem volt hiába való, mert a 3 felvonásos orosz dráma oly művészi élvezetet nyújt, hogy mindvégig leköti a néző figyelmét. Utána a kacagtató kíséző műsor, befejezésül pedig *Sándor Bőzsi* bájosan előadott kupléi még a legfinnyásabb, művészi ízlést is kielégíti. Trafik- és kedvezményes-jegyek érvényesek.

Eltemették Mágnás Elzát

Tizezernyi tömeg kísérté ki a koporsót

A borzalmas tragédiának, amely igazlombban tartotta Magyarországot ujságolvasó közönségét, vége van. *Turcsányi Elza* koporsóját sirba tették és gyilkosai bünygyének tárgyalásáig a perverzül szenzációra éhes publikum új borzalmakra, két napos, véres, kokottos, vagy egyéb érdekességekre vár.

A temetésről fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

Elza a ravatalon.

Kint a Svábhegy aljában, az új Szent János-kórház kis halottasházában ravatalozták föl *Mágnás Elzát*, a meggyilkolt demimondét. Olyan volt a ravatala is, amilyen az élete volt; bizarr, szinte visszataszításig előkelő. — Az egyszerű tót mosogatólánya drága moire selyemruhában, velencei csipkék között, hermelin palástban tette meg utolsó útját az óbudai temető felé, ahova dúsgazdag barátja óhajítására került.

Ma reggel fektették *Mágnás Elzát* a ravatalra. A kórház legvégében, a katonai kórház mellett volt a kis halottaszoba, amelyet reggel óta folyton diszítottak az enterprise emberei. Már a kórház kapuja meglepi az embert: olyan előkelő a gázdizsítése. Ilyen temetés csak nagy halottaknak szokott kijárni meg a demimondoknak. A kapu két oldalán ott van *Mágnás Elza* gyászjelvénye is.

A halottaszoba teljesen be van vonva fekete gyászleppellel. Még a padlót is nehéz fekete szőnyeg fedi, amelyen elvész a lépések zaja. Mintegy 5—6 lépcsőn át lehet bejutni a ravatalos szobába, ahol *Mágnás Elza* fekszik, nehéz *nickelkoporsóban*, délszaki növények között, *harminckét kandelláber* ragyogó fénye mellett.

Fekete bársonnyal diszített *lilamoiré selyemruhában* fekszik *Mágnás Elza* a koporsóban. A ruha *valódi gyöngyökkel* van ékesítve. Így kívánta ezt maga *Mágnás Elza* és bökéző barátja nemcsak az életben maradt hű hozzá, hanem a sir szélén is. Egész vagyont meg ezzel a tót mosogatólányval sirba.

Két koszorú van a *Mágnás Elza* koporsója körül. Egyen van csak érthető felírás s ez a következő:

Letzte Grüße von Fiakker Steiner.

Ezt a *Mágnás Elza* fiakkerese küldte, a kinek életében szinte vagyont juttatott.

Azután jönnek a titokzatos koszorúk. — Ezeket *Schmidt Miksa* küldte. Fehér virágból van fonva valamennyi és fehér a szalagjuk is. A rejtelmes felírások a következők:

S. M. Ö. P., a másikon: S. U. T., a harmadikon: F. P. B. K., a negyedikon: B. M. P.

De a koszorúk száma egyre növekedett. Egész délelőtt hordták a virágot *Mágnás El-*

zának. Sápadt arcu éjjeli alakok jelentek meg a kórházban és mindegyiknek volt egy koszu-ruja, egy csomó virágja a Mágnás Elza koporsójára.

Már kora reggel óta valóságos zárandoklás volt a Mágnás Elza ravatala körül. A temetésrendező vállalat emberei alig tudták visszatartani a tolongó tömeget, amelynek kilencven percentje asszonyokból állott, akik életében irigyelték Mágnás Elzát, most, gyálázatos halálában sajnálják.

Mágnás Elza pedig ott fekiúdt a ravatalon eltorzult arccal. Valódi velencei csipkével volt letakarva az arca. Fellebbentjük a csipkét: az arc a hidegtől piros, de undorító. — Valami rettenetes bélyeget ütött a különben szép arcra az erős szakos halál. Feszület van a Mágnás Elza kezében, mintha imádkoznék, amit életében sohasem tett.

A sarokban pedig szegény tót munkás-emberek és asszonyok sírnak. A Mágnás Elza rokonsága. Szinte felve tekintenek a ragyogó ravatal felé; el sem hiszik, hogy a hermelines, gyöngyökkel kirakott, selyemruhás Málcsi az ő halottjuk.

A temetés.

Délután két órakor már óriási tömeg gyülekezett össze, hogy lássa Turcsányi Elza temetését. A kíváncsiság nem volt hiába való: Schmidt Miksa valóban fejedelmileg gondoskodott kedvese eltemetéséről. Fényes papi segédlettel ment végbe a gyászszertartás. A hat lovas temetési kocsit előtt a plébános haladt, azután a minisztráns gyerekek egész serege, akik azt énekeltek:

„Istenemnek kegyelméből ma elértem végemet . . .”

A koporsó mögött haladt a gyászoló család, egyszerű, szegény tót familia tagjai, Schmidt Miksa két bécsi barátjával mély gyászban, folyton zokogva, külsőleg is meglátszott rajta, hogy kedvesének halála óriási mértékben lesújtotta. Nagyon szerethette.

Amikor megérkezett a koporsóhoz, kezet akart fogni Turcsányi Elza családjának tagjaival, de ezek lehajoltak és kezet csókoltak neki.

Amikor a koporsót beeresztették a sírba, Schmidt Miksa is egy göröngyöt dobott a sírba s azt mondta:

— Elza, isten veled!

A férfi keservesen zokogott . . .

A temetésen olyan óriási tömeg vett részt, hogy a rendet külön kivézenyelt gyalog- és lovasrendőrök tartották fenn.

Turcsányi Emilia hagyatéka.

Három nap óta a legkülönfélébb verziók keringenek arról, hogy kié lesz Turcsányi Emilia hagyatéka: kétszobás lakásának pompás berendezése, drága szőnyegei, értékes festményei, a sok tízezret meghaladó értékű ékszer-készlet és a készpénz. Az elhunyt nő pártfogója, Schmidt Miksa butorgyáros jogtanácsosa, dr. Gleichmann Lajos, Turcsányi Emilia édesanyjával, Zwara Máriával két nap óta tárgyalásokat folytatott és a tegnapi nap folyamán kettős megállapodást kötött vele:

Az egyik szerint Gleichmann fogja képviselni a bűnvádi per tárgyalásán Turcsányi Emilia édesanyját, mint sértettet; a másik egyezés szerint anyagi dolgokról a mai temetés befejezéséig nem esik szó Schmidt és a leány családja között. A temetés után a II-ik kerületi előjáróság meg fogja ejteni a hagyatéki leltározást, amelyet az ügyvéd a mai nap folyamán kérelmezett, minthogy az újságokba megjelent leltárak csak hozzávetőlegesek és nem foglalják magukban a leány egész vagyonát, viszont olyanokat is felvettek a leány vagyonaképpen, amelyek nem a Turcsányi Emilia, hanem Schmidt Miksa tulajdonai voltak:

A hagyatéki leltár fölvétele után Gleichmann Lajos az I—III. kerületi járásbírósnál hagyatéki tárgyalás kifizését fogja kérni, de nem lehetetlen az sem, hogy közjegyző előtt osztályos egyezséget köt Schmidt Miksa jogi képviselője Turcsányi Emilia családjával. Erre nézve az összes biztató kilátások megvannak: Turcsányi Emilia édesanyja kijelentette, hogy csak készpénzt akar és nem

köti magát semmiféle igényhez, viszont Schmidt Miksa kijelentette, hogy nem akarja megkárosítani szerelmese családját, amelyet a jövőben is támogatni fog.

A betörő tanítóképezdész a törvényszék előtt

Aki nem tudja hány éves

Ez év őszén Erber Ernő és Thurzó Béla lakásának padlását egy Szabó Imre nevű tanítóképezdész és egy Vida János nevű fiú feltörték és a ládákból több, mint 2000 korona értékű szörmét, függönyt s más értékes tárgyat elloptak. Amikor értékesíteni akarták, elfogták őket.

A két fiú ma állott a bíróság előtt. A tárgyalás elnöke, Nagy Kálmán dr. vizsgálóbíró volt, ki ezidőszent a vizsgálóbíróságok vezetése mellett Tóth Aurél dr.-t helyettesíti.

Elnök megnyitja a tárgyalást s elrendeli a vádlottak bevezetését. Intelligens arcu, jól öltözött fiatal ember lép be, Szabó Imre, a megtévedt képezdész. Utána jön Vida János, Szánalmas külsejű, beesett arcu fiú.

Elnök: Hogy hívják?

— Szabó Imre.

— Milyen vallásu?

— Református.

— Mikor született?

— Nem tudom.

Elnök: Nem tudja? Tanult fiatal ember, képezdész és nem tudja, hogy hány éves, hogy lehet ez?

Szabó: Évek óta nem láttam a születési bizonyítványomat.

Elnök: Vezessék be az anyját.

Belép özvegy Szabó Imréné. Kendőjét mélyen a szemére huzza, szégyenkezik a fia helyett.

— Mikor született a fia?

— Nem tudom pontosan az évet.

— Hány éves?

— Augustusban mult 18 éves.

— Nem tudja a pontos dátumát? Nem jegyezte föl a bibliájába? Hol anyakönyveztek?

— A téglási anyakönyvvezető előtt, de a születési évét és napiját nem tudom biztosan.

Minthogy megállapításra szorul, vajjon Szabó Imre nem fiatalkori bűnös-e, akire nézve a törvény másképpen intézkedik, elnök a hiteles anyakönyvi adatok beszerzése miatt a tárgyalást elnapolta.

URANUS

Korona-Passage Telefon 3-28.

Pénteken Szombaton Vasárnap
január hó 16, 17, 18-án
Gyönyörű Pathé műsor!

ÁMOR HÁZASSÁGA

Mitológiai regé. Gyönyörűen színezett természeti felvétellel. Nagy látványosság 2 felvonásban.

Aviatikusok harca

Amerikai ujdonság 2 felvonásban és a mesés kíséző műsor.

1. Zene.
2. Fausztítás Svédországban. Látványos természeti felvétel.
3. Maxi cipőt gyűjt. Kacagató. Főszereplő: Max Linder.
4. Pathé Újság. Multbeli világ-semények.
5. A fagyasztópor. Kacagató jelenetek.

ELŐADÁSOK: este pontosan 6 órától. Minden kép után van bemenet. Utolsó előadás 10 órától. Rendés helyárak. Bérlet, igazolvány- és trahéjegyek e műsornál érvényesek.

Hétfőn Keddén Szerdán
Rendkívül mulattató

VIGESTÉK.

HIREK

— **Antal Gábor püspök temetése.** Komáromból táviratozzák: A dunántúli református egyházkerületnek tegnap meghalt püspökét, Antal Gábor dr-t holnap, pénteken délután két órakor temetik Komáromban. A temetésen nemcsak az egyházkerületből, hanem Budapestről is több küldöttség vesz részt.

— **Kossuth Ferenc jobban van.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Kossuth Ferenc az éjszakát nyugodtan töltötte. Állapota, mint orvosai konstatálták, lényegesen javult. Ma reggel rövid időre látogatást tett nála gróf Apponyi Albert. Tegnap este Budapestre érkezett Kossuth Ferenc öccse, Kossuth Lajos Tivadar, de nem ment be bátyja betegszobájába. Valószínűleg a mai nap folyamán sem engedik be hozzá az orvosok, nehogy megjelenése nyugtalanítólag hasson a betegre. Kossuth Lajos Tivadar több napot szándékozik Budapesten tölteni.

— **Az ügyvédi és bírói vizsgabizottságok elnökei.** Az 1913. évi LIII. törvénycikk egységes bírói és ügyvédi vizsgát szervezett, amelyet Budapesten és Marosvásárhelyen lehet letenni. A hivatalos lap mai száma közli a vizsgáló-bizottságok tagjait, akiket részben az igazságügyminiszter jelölt ki, részben pedig a budapesti, illetve marosvásárhelyi ügyvédi kamara választott. A budapesti vizsgáló-bizottság elnöke Zachár Emil kuriai tanács-elnök, a marosvásárhelyi bizottság elnöke pedig Ternovszky Béla itélőtáblai elnök lett.

— **A Csokonai-kör ügyei.** A Csokonai-kör választmánya január 17-én, szombaton délután fél 5 órakor a Csokonai-házban ülést tart, melynek tárgyai: 1. A Kazinczy-pályázat bírálata. 2. A Népszerű főkölai tanfolyam kérelme. 3. Folyó ügyek. 4. Jelentések.

— **Egy nyugalmazott főispán halála.** — Hódmezővásárhelyről jelentik: Spilka Antal nyugalmazott főispán, a vásárhelyi nemzeti munkapárt vezére, az éjjel negyvenhét éves korában meghalt. Temetése szombaton délelőtt lesz.

— **A máv. pályaudvar kibővítése.** — Tudvalevő, hogy a máv. pályaudvart kiharja az állam bővítetni s ehhez telket kért a várostól, amit a város meg is adott, sőt a területéről vázlatrajz is készült. Most kiderült, hogy a telekhez a vázrajzban az egri törvényhatósági utból is hozzámértek 3 méternyi területet. A tanács tehát új vázrajz készítését rendelte el.

— **Hangversenyre és bál szezonnre leg-elegánsabb toálettek készülnek** a Pilliczer-szalomban, Péterfia-u. 39. sz.

— **Szatmár „C. B.” telefont kap.** Debrecennek nem nagy dicsőségére szolgálhat az a hír, hogy Szatmáron most folyik a csengős rendszerű telefonhálózat átszerelése az ugynevezett „C. B.” rendszerű telefonra. Ez utóbbi abban áll, hogy a felhívás a kagyló leemelése által történik, nem pedig az idegröntő csengetéssel. Szatmáron néhány nap alatt már készen lesz az új rendszerű telefon, Debrecen pedig még kérelmezheti néhány évig.

— **A budapesti kath. sajtóegyesület** keretébe tartozó Kath. Sajtóegyesület. debreceni hölgybizottsága ezuton hozza a nagyérdemű közönség tudomására, hogy Debrecenben Batthyányi-u. 3. sz. alatt irodahelyiséget és olvasó-szobát rendezett be. A vasárnapokat és ünnepeket kivéve a hivatalos óra d. u. 3—7 óráig tart, mely idő alatt jó szellemű napilapok és folyóiratok állanak a közönség rendelkezésére, vasárnaponként pedig nyilvános tea-délutánok tartatnak, mely alkalommal intelligens urasszonyok és urleányok felszolgálása mellett tea-süteménnyel 70 fillérért kapható a tea.

— **Férfi ingek** 1 K 90, 2 K 80-tól feljebb, gallérok, nyakkendők, zsebendők, harisnyák, hálógépek, lábravalók 1 K 60-tól feljebb kaphatók Szabó Lajos fiainál, Rózsa-utca.

— **Éltelt építettő.** Hegedűs János homokkerti telektulajdonos nem a szabályrendelet szerint engedélyezett vonalra épített. Ezért a tanács ma úgy ítélte, mint az építést végző Kasza István építőmestert 100—100 korona pénzbüntetésre ítélte s elrendelte, hogy az épület romboltassék le.

— **Hajóösszeütközés a fiumei kikötőben.** Fiuméből táviratozzák: A fiumei belső kikötőben ma összeütközés történt. Az Adria hajóstársaság „Tibor” nevű hajójának, mely Fiuméből Glaszgovba akart indulni, nekiment a Deutsche Levante-társaság „Bagdad” nevű hajója, mely éppen beérkezett a kikötőbe. Az összeütközés akkor történt meg, amikor a „Tibor” a Molo Rodolfo mellett elindult. Mind a két hajó megsérült. A Tibor elejének baloldala szenvedett erős kárt, míg a „Bagdad” parancsnoki hidjának jobb oldali része roncsolódott össze. A „Tibor” kára mintegy huszezer korona, a „Bagdadé” háromezer korona. A vizsgálat azonnal megindult annak kiderítésére, hogy melyik hajó okozta az összeütközést. A „Tibor” parancsnoka azt vallotta, hogy az összeütközést a Bagdad okozta, mert nagyobb gyorsasággal haladt a kikötő felé, mint szabad lett volna, azonkívül rosszul is manővrozott. A „Tibor” az összeütközés folytán kénytelen volt újrat elhalasztani és hajógyárba kell vinni. Hasonlóképp erős javításra szorul a „Bagdad” is.

— **Egy öreg tanító ünneplése.** A debreceni református tanítótársulat ma szép és meleg ünnepség keretében ünnepelte meg Herczeg János igazgatótanító ötven éves tanítói jubileumát. A tanítótársulat ülést tartott ez alkalommal Tömör János elnökelete alatt. Tömör Jenő az ülés megnyitása után igen szép, költői szárnyalású beszédben méltatta Herczeg János érdemeit s köszöntötte meleg szeretettel a debreceni tanítók nesztorát. A gyűlés Herczeg János meghatott szavai után kimondta, hogy az ünneplés és a beszédet megörökíti, kimondta továbbá Hatvani József indítványára, hogy Herczeg János arcképét a tanítói Otthon részére megfesteti. A gyűlés után lakoma volt, ahol nибől nagy szeretettel ünnepeleék Herczeg Jánost.

— **Bíróválasztás dinamittal.** — Lugosról jelentik: Nagytikványban Stojku Tódor, a község volt bírójával szemben Belonve Jakabot jelölték. A volt bíró hívei tegnap este Belonve lakásának betört ablakán keresztül dinamított akartak dobni, hogy felrobbantsák a házat. A tervük nem sikerült, mert a dinamit idő előtt felrobbant s csak az ablakok zúzódta be és a ház falai kissé megrepedtek. A faluban, ahol gyakran megtörténik, hogy a haragosok dinamittal törnek egymás életére, a csendőrséget megerősítették és kivételes állapotokat léptettek életbe.

— **Amor házassága.** (Nagy Pathé-szenzáció az Uránusban.) A mesteri és költségesen gazdag rendezéséről világhírű és versenytárs nélküli való Pathé-cég legújabb szenzációja egy mithológiai rege, a két részből álló tündéres látványosság „Amor házassága”. Ezt a fenomenális filmet mutatja be mártól kezdve vasárnap estig az Uránuszínház. A valóban szenzáció számba menő látványosság mellett még egy nagy dráma az „aviatikusok harca” és négy kisebb Pathé-kép szerepel az „Uránus” gazdag műsorán.

— **Szabad Iskola.** A Szabad Iskola mai estjét Falusi Adolf kir. fővegyész, a pallagi vegykezéskert állomás vezetőjének előadása foglalta el. Rendkívül tartalmas előadásban volt része a hallgatóságnak, amelynek a tárgy alapos ismerője az élelmiszerek vegytanát ismertette; a táplálkozás általános vegytani elemeit és a főbb tápszerek tápértékét, összetételét; ezek között főleg a tejről hallottunk igen vonzó modorban vezetett, népszerű, de nagyon tanulságos oktatást; a tejről, annak hamisításáról; az azok ellen való védekezésről; a hamisítás büntetéséről. A tartalmas előadást a szép számú hallgatóság végig élénk figyelemmel élvezte.

— **Farsangi divatszövetek,** voálok, krepionok, grenadinok, brochék, gvaþlu crepek, sálak, Szabó Lajos fiainál, Rózsa-utca.

— **Gázmérgezés egy fővárosi kaszárnyában.** Budapesti tudósítónk jelenti: A Haller-utcai Nádasdy-kaszárnyában keddről szerdára virradó éjszaka halálos gázmérgezés történt, amelynek két 36-ik ezredbeli tisztiszolgája esett áldozatul. A szerencsétlenül jártak Galambos Sándor és Nagy Imre tisztiszolgák, akik Danovác és Gönczör főhadnagyok mellett voltak beosztva. A tisztiszolgák a tiszt épületben laktak a főhadnagyok lakása mellett lévő egyik szobában. Kedden este is, mint rendesen munkájuk elvégzése után, kilenc óra felé tértek nyugalmra. Szobájukban egy gáz-rezszó volt, e fölött pedig egy fogas. Ide szokták akasztani kabátjukat. Kedden este is erre a fogastra akasztották mindegyikük a nehéz kabátjaikat, amelyeknek a vége a gáz-rezszó gumicsővére nehezedett. Lefeküdtek s nem vették észre, hogy a gumicső a nehéz súly alatt elvált a falban lévő gázcseptől s így a gáz szabadon ömlöhetett. Reggel felé hiába várták őket kolégáik, nem jelentkeztek. Dörömböltek az ajtón, de nem kaptak választ. Benvitották a szobába, ahol a két katona élettelenül feküdt nyugvóhelyén. A szobában erős gázzag volt érezhető és így könnyen meg lehetett állapítani, hogy a két katona gázmérgezés áldozata lett.

— **Árverés a pályaudvaron.** A visszamaradt árucikkeket a máv. debreceni pályaudvarán január hó 19-én délelőtt 9 órakor árverezik el. Az eladásra kerülő árucikkek jegyzéke a kereskedelmi- és iparkamaránál, a felügyelői helyiségben kaphatók.

— **50%-ot takaríthatunk meg fűtőanyagban,** ha az ajtókat és ablakokat léghuzat elzáróval látjuk el. Kapható **Mentze Henrik** újdonságok áruházában. Piac-utca 38. sz.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ **A hős Csuhá.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A budapesti büntetőtörvényszék hét napj fogházra ítélte Csuhá István függetlenségi képviselőt, mert a képviselőház 1912. évi június 4-én tartott ülésében, mikor a rendőrök először vezették ki a képviselőket, lekapta Pavlik Ferenc sapkáját és azzal a rendőrfelügyelő fejére ütött. Csuhá felebbzett az ítélet ellen. Ma tárgyalta ezt az ügyet a budapesti ítélőtábla Balonyi Imre elnöklésével. A kir. ítélőtábla megsemmisítette a törvényszék ítéletét, mert ez megtagadta a bizonyítást. Új eljárást rendelt el, amelyben föl

kell venni a bizonyítást, hogy Csuhá önvédelemből támadt-e a rendőrökre és Pavlik-ra s hogy Pavlik bevonulása törvényes volt-e vagy sem.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	840—
Osztrák hitel	685—
1 eszalékos koronajáradék	83—
Államvonal	716—
Hitelintézmény	38—
Rémszociális	640—
Halgótársaság	788 40
Közzeli vasút	628 60

Irányszat:

Magánleaszámítóiási kamatláb:

Bécs 4 7/8—15/16 % Berlin 3 1/2 % London 4 1/2 %

Budapesti gabonátőzsde.

Szucs E. (Strasser és König) deb. bizományos távirattal jelentés	11 38
Husz májusra	10 68
októberre	11 44
1914. ápr.	8 38
Röss októberre	8 74
áprilisra	7 64
Zab októberre	7 62
áprilisra	6 70
Tenger 1914. év júl. máj	6 68

Köszönjük a tájékoztatást.

A debreczeni nagyvásár siralma

Nincs vevő, nincs forgalom.

A debreceni nagyvásárok régi híreről és gazdaságáról már beszélni sem lehet. Egy-két évtized óta mind szűkebb és szűkebb körre vonja méreteit a debreceni nagyvásár, amelyre annak előtte egy fél ország sereglett össze.

Néhány év óta a „nagy” jelzőt is bátran elhagyhatja a vásár maga elől, mert alig mozgalmasabbak a napjai egy jól sikerült heti vásárnál. A debreceni nagyvásárok leromlása azonban mégis talán az idei téli nagyvásárban érte el legmélyebb fokát. E hét vasárnapján vette kezdetét a téli nagyvásár, de a Széchenyi-utca sátor-soránál egyéb nem mutatta, hogy Debrecenben nagyvásár van. A forgalom az egész héten át a legszűkebb napok nivóján állott s több kereskedő, akiket megkérdeztünk, a legszívesebben festette ezt a nagyvásárt.

A legtöbb nagykereskedő, aki más alkalmakkal elárusító-sátort vert a vásártéren, vagy a Széchenyi-utcán, most, látva a forgalom teljes hiányát, ki sem ment a vásárra, vagy ha elárusítóhelyet állított is fel, egy napnál hosszabb ideig nem árult kint. Egy nagy játékaru-kereskedőnk például, aki, a debreceni nagyvásárok alkalmából 1000—1200 koronát forgalmazott naponta a vásáron felállított sátorban, most ki sem pakkolt a vásáron.

A szomorú gazdasági viszonyoknak kétségbeejtő-jele ez a nagyvásár, amely a teljes pangás képét mutatja. A közönségnek még a vásári alkalomra sincs pénze, ami pedig már nagyon siralmas.

Régi hordóhitelesítő hivatalok továbbmüködése. A kereskedelmi- és iparkamara az érdekeltség tudomására hozza, hogy a kereskedelmi miniszter 97556/1913. sz. rendeletével a régi hordóhitelesítő hivatalok működését meghosszabbította i. évi június hó 30-ig.

Sirolin "Roche"

biztos hatású tartós köhögésnél, alégutak hurutainál, hörghurut és asthmánál. **Influenza és tüdőgyulladások** után a jóízű Sirolin "Roche"-al való **hosszabb** kúra megvéd az **összes ártalmas** következményektől. **SIROLIN**, "Roche" **oldólag és fertőtlenítőleg hat; elősegíti az etvágyat és emesztést.** Sziveskejké a gyógytárakban határozottan Sirolin "Roche"-t kerni.

DALMA

DONOGÁN ÉS SOMOSSY
 DEBRECZEN,
 Kistemplombazár
 Hajdúvármegye szállítói

Menyasszonyi kelengye, Vászon,
 Kész fehérenemű, Női divatkel-
 mék, Szőnyegek

Óriási raktára !!

Alapítva 1782

BACZEWSKI J. A. - LEMBERG
 CS. és KUR. UDVARI SZÁLLÍTÓ

Baczewski
féle likörök
Kitűnő minőségek

mindenütt kapható

EGÉSZSÉGÉRŐL VAN SZÓ !!! !!! !!! Igyék napon-
 ta 1-2 palack

SZT. ISTVÁN : DUPLA : SÖRT
MALATA-

A söriparban korszakot alkotó a **KOBÁNYAI POLGARI SERFOZDE** ezen vi ághírű söre, amelyet ma már minden országban utánoznak. Nemcsak a legelvezetesebb üdítő ital, de csodálatos gyógyhatása is van : idegesség, étvágyhiány, vészegénység, álmatlanság, tüdő- és gyomorbajoknál ; ajánlandó lábba-
 dozó betegeknek és szoptatónőknek is. — Ajánlja : **NOORDEN** tanár Bécsben. **KORÁNYI** tanár Budapestben, **GLAX** tanár Abbáziában és számos más szakterület. — Bécs város kényes izésű közönsége évenként két millió palacknál többet fogyaszt ezen magyar sörből.

Kapható minden fűszer- és csemegeüzletben és jobb kávéházban
FŐRAKTÁR ÁRON MANÓ ÉS TÁRSA
 DEBRECZEN, IV., SZÉCHENYI-U. 22.
 Telefon 82.

Haszonbérbe - adás.

Ezer holdas birtok
 nagy dohányengedéllyel, megbízható bér-
 nek cson bérbeadó. Felvilágosítást ad

Balkányi Béla, Kossuth-utca 32. sz.

Gyomorgörcs, kóllka, étvágytalan-
 ság és általában gyomorbetegsé-
 geknél a legkitűnőbb házi szer a

HOLLANDI
GYOMORCSEPPEK

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható
MIHALOVITS JENŐ
 Gyógyszertárában, Debreczenben.

!! MEGÉRKEZETT !!

MOSKOVITS JÓZSEF
 uri szabó divattermébe
 a legfinomabb angol

DIVAT SZÖVETEK
 városi új bérház 26. A nagy-
 érdemű urak pártfogá-
 sát kéri, tisztelettel:

MOSKOVITS JÓZSEF

HÁZTULAJDONOSOKNAK

Debreczeni lakbér-szabályzat . . .	80 fillér
Házbér-nyugtakönyvecske . . .	40 .
Házirend	40 .
Kapuczdula (minden helyiség részére)	10 .
Üres lakás bejelentési lap . . .	10 .
Lakás kiadott lakás bejelentési lap	10 .
Epités engedély iránti kérvény .	10 .
Lakhatási	10 fillér

ért darabonként kapható

HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
 könyvnyomdájában
 DEBRECZEN, PIAC-UTCA 49.

MEGHŐDÍTOTTUK A VILÁGOT!

UNDERWOOD
 LÁTHATÓ IRÁSU
 ÍRÓGÉP

TELEFON 3837
 HÍVÓ-SZÁM

GEREBEN BÉLA *most* **ANDRÁSSY-UT. 1.**

HUMANIC

12⁵⁰ 16⁵⁰ 20⁵⁰

Debreczen, Piac-utca 22-24.

A Humanic-cipők a láb természetes formájához illeszkednek.

Tíz szög 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér. ::

APRÓ HIRDETÉSEK

Vastag betűvel szedve minden szó 10 fill. Apró hirdetések előrefizetendők. ::

Videkről
apróhirdetéseket legelőszertbb postautalvánnyal feladni. Az apróhirdetes szövege a postautalvány szelvényén elfér. — Zárt leveleiben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegben csatolandó.

Jelleges leveleket csakis kellő igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.

Apróhirdetésre telefonon felvilágosítással nem szolgálok.

Kiadó- hivatalunkban a jelleges levelek délelőtt 10-12 óráig adatnak ki. 706

A Debreczeni Független Ujság telefon száma:
Szerkesztőség 3-39
Kiadóhivatal 3-39 és 18
Nyomda 18

Allás

Negy
középiskolát végzett, teljesen szakképzett vas- és fűszerkereskedősegéd, irodai teendőkből járt Debreczenben vagy környékén febr. 1-re állást keres. Fizetési igénye 50 K ellátással. Cim: Böcsa József Geller Ferenc cégnél, Battonya.

Tanu ó
felveszek rőfős és vegyes üzletembe, valóságfekezeti külföldiség nélkül, teljes ellátás esetleg ruházattal elatva. Nagel, Baránd.

Lapkihordók
és lapárusítók jelentkeznek déli és délutáni lapokhoz. Bethlen-u. 12.

Heti
fizetéssel arányos testű modeit keres helybéli festő. Kiadóhivatalba „Délután” jellegével írjanak. 122

Kereskede mi
iskola felsőosztályába járó, szép írásu tanuló kisebb irodai foglalkozást keres a délutáni órákban.

Lakás

Gyönyö. ü
4 szobás lakás fürdőszobával, légszuszívítással — egész modern — május elsejére kiadó. Értekezhetni Miklós-utca 22, a fűszerüzletben.

Modern
üzlethelyiség kiadó. Bővebb felvilágosítás Komlós női feöltőáruházban. Piac-u. 52. Megyeház mellett. 113

Kiadó
középméleti páholy C. bérlésre. Cim a kiadóhivatalban.

Kiadó
azonnal külön bejáratu szépen butorozott szoba. Egyháztér 5. emelet.

Megbízható

keresztény embereket keresek vidékről és helyből azonnal. Cim a kiadóhivatalban.

Különte

Mig a készlet tart
az új Béka áruházban Piac- és Hatvan-u. sarkán legújabb faconu selem bluzok 10 korona. Szövet etamin és batizt bluzok 5 korona. 1 vég angol vászon finom szálú 11 korona, egy kész rumburgi lepedő varrás nélkül 2.40 korona, szövet maradékok 140 cm széles 3 korona. Férfi ingek és fehérenmiek remek választékban. Fiu és leánykaruhák remek választékban. Csekély bevásárlásnál sok pénzt takaríthat meg a Béka áruházban. 1715

Hölgyeim!
Egyszeri próba meggyőzi, hogy szeplőt, májlitót, pattanást, vimmedlét, minden bőrruhaságot az országírú ártalmatlan Matild-arcfenőcs, krém és szappan okvetlen elmulasztja. Ha nem, árát minden kibeszélés nélkül visszaadom. Semmi rizikó, próbálja meg. Kapható minden gyógyszer-tárban és drogeriában. Főraktárak: Jóna és Jóna és Tóth Béla utóda Kubek Tisza-palota. 2736

Nag, ságos asszonyom!
Tisztelettel van szerencsém érvényesíteni, hogy Hatvan-utca 36. sz. a. (kereszteplüetben)

női szabóságot
nyitottam. A legújabb divat szerint készítek angol és francia női ruhákat ugyancsak: kostümöt, raglant, sportruhat, plüsskabátot és színes köpenyt a legutányosabb árakon. A főváros, valamint a vidéki városok előke szalonjaiban szerzett sok évtapasztalataim biztosítékot nyújtanak arra, hogy Nagyságod legmesszebbre nyúló igényeit is kielégíthelem, melyre minden figyelemmel törekedni fogok. :: Nagycsúsi partfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel

Stauber Ferenc.
Tisztelettel értesítem a n. e. közönséget, hogy **férfi szabómhelyemet Arany Janos-utca 3. sz. alá helyeztem át.** Mérték után legelegánsabb férfiruhákat a legutányosabb árban készítek. Javításokat és vasalásokat legelegánsabb árban készítek. Tisztelettel ill. U. D. AVIN. Az Osz. Magy. bank mellett

KIADÓ
bolthelyiség !!
A Kistemplombazárban egy 20 év óta fennálló női divat s női konfekciós üzlethelyiség folyó év február hó 1-től albérlésre kiadó. — Értekezhetni özv. Bodánszky Lipótnénál Széchenyi u. 27. sz. a. az utcai lakásban. 99

Püspökladányban a Royal- szállodában
minden időben kényelmes szobák, meleg és hideg ételkaphatók. Mérsékelt árak, pontos kiszolgálás. **Ösönög a kapunál.** A n. e. utazó közönség becses partfogását kéri: **Szántó Márton,** tulajdonos 1801

Üzlet

KA LSBADI
kétzerszűt, valódi karisbadi gyartmány, a Deusch-féle üzletekben kapható.

Fainy Karoly
polgári és katonai cipész Debreczen, Csapó-u. 41.
Készítek mindenféle sportcipőket, valamint orthopéd cipőket fájós és nyomorék lábakra. Raktáron tartok műhelyemben készült legjobb minőségű férfi-, női és gyermekcipőket. 187

1 mássa
hulladékfa 2.20 fillér. Grünfeldnél, Csapó-utca 16. a. Ugyanott legjobb porosz készén, tűzifa legolcsóbban kapható. Telefon szám 282

Órak
mindennemű javítása, ugszintén zseborák, ébresztő órak, éjjel világító számlapok fali, inga és konyha órák, 14 kar. arany és ezüst függők. Női és férfi eredeti amerikai dubié lancok, jutányos árban beszerezhetőek. Belényesi Sándor órák és ékszerkereskedőnél Hatvan-utca 17. — Töredék arany és ezüst beváltás. 99

Nagy András
épület- és butorasztalos, Csapó-u. 19. szám. Elvállal mindenféle parket lerakás, felgyalulás és fényezési munkákat pontosan, jutányos árak mellett. Levéiben meghívásra azonnal hához megyek. 2731

Uj!
Kályhatapasz vas és cseréphez Tóth Józsefnél, Péterfia 20. 2900

Adás-vétel

Zongora
jó karban levő, modern, megvételre kereketik. Cim Goldklang, Miklós-u. 11. szám.

Tiszán
kezelt tej hához szállítva megrendelhető Glück-nél, Darabos-u. 20. 2 64

Eladó
esetleg hasznbérbe kiadó a Lamprecht-féle hízaló 5000 négyszögöld területtel. Értekezhetni a Debreczeni Gazdák Bankjánál, Kossuth-utca 17.

Tanyertalpu
lompos farku Mackó koma utazásai s mindenféle képes mesekönyvek, zsolttárak, imakönyvek, képeslap, fénykép bélyegalbumok, emlékkönyvek, dobozos levélpapírok :: bolti árból 20—30—50—60 százalékos engedménnyel kaphatók **Ha matny-nál, Fűvészkert-utca 14.** (Püspöki palotához 5-ik ház.)

Szövetkezeti
üzletbe teljes bolti felszerelés megvételre kereketik. Ajánlatok ármegjelöléssel a kiadóhivatalba kéretnek jan. 12-ig. 114

Eladó
vagy bérbeadó egy jó zongora. Értekezhetni Szendrői Sándor urnál. Batthyányi-utca.

Eladó
Rakovszky-u. 31. sz. és Csapókert, Kinizsi-u. 88. sz. ház. Értekezhetni Kölcshözudőgyűzőben a főpénztárosnál.

Eladó
Varga-utca 9. számú ház, udvar, kerttel. Értekezhetni ugyanott. 3039

Egy
diszes és egyszerű petróleum függőlámpa és nagy mosóteknő eladó Csapó-

Tiszán
kezelt tej hához szállítva, megrendelhető Glück-nél, Darabos-u. 20.

Eladó
Boeckai-tér 9. sz. alatti ház hatalmas 40 méteres fronttal, esetleg cserei, vagy halápi földdel is elcserélhető. Ugyanott egy magtár vasajtó és egy kapu bármily elfogadható áron eladó.

Eladó
a Kondorosi hemoktélagyárnál, a Diószegi uton 16 wagon porosz és salgótarjáni készén és 200 mm. oltatlan mész. Vevők jelentkezhettek a Debreczeni Gazdák Bankjánál, Kossuth-utca 17. sz.

Egy
jó karban levő kutszivatyu jutányosan eladó. Bercsényi-utca 69.

Egy
karikahajós varrógép eladó Nyil-utca 67.

Karabadi
olesó porcellan edények, gyönyörű szines szervicek most érkeztek. Aján-dektaryak nagyon olcsón. Tiunyadi-utca 14. szám. 2946

29.
számú egyfogatu bérkocsi és hektó diószegi óbor eladó, Meszena-utca 10.

Tej
saját fejésű, hához szállítva Fűvészkert-u. 21. Telefon 1095. 89

Gramaton
kétrugós, lemezekkel, albummal, lemezek külön is olcsón eladók. Malomkőz 5. 3033

Jó
forgalmu ház fűszerüzlettel elköltözés miatt olcsón megvehető, Pestiu. 47. sz.

Eladó
a kisállomás és a huszár-laktanyának rövidesen bekövetkezendő kihelyezésével egy utca frontba esendő teljesen modern ház, jelenlegi bérjövődélelem 2000 kor. Adomén-tessége még 10 év. Fizetés részletekben történ-ténhetik. Cim a kiadóhivatalban.

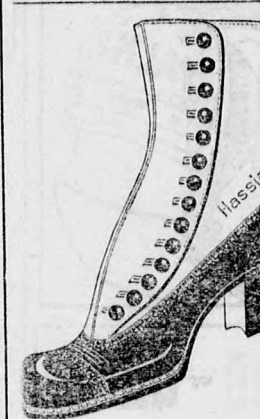
Eladó
házak, nagytelkek: Veres-utca 21. számú, Morgó-utca 34-es, ezenkívül eladó Hajdubagason Csikos Albert 600 négyszögöld szőlője olcsón. Homok-kert fúttca 728 négyszögöld telek épületekkel nagy gyümölcsösrel eladó Patyaky Csapó-utca 53.

Eladó
ház olcsón 300 korona, esetleg január 15-re a ház földdel együtt bérbe kiadó. Kerekes-telep Rudolf-utca 34.

Heredü
tokkal, olcsó, jóhangu, megvételre kereseték, Simonffy-utca 1/c., I. em. balra.

Kiúró
kávé nyersen vagy pörköelve csak Orsznál kapható Csapó-utcan.

Eladó
600 hold könnyen szánt-ható föld négyszögöldével 400 kor. Parcellázható. Levéiben megkeresés Zolnai Zsuzsánna, Nyir-Bököny.

TOLNAI
DÁNIELNÉL
Piac-u. 49.
Olcsó egységárak !!
11-13-15-18
korona.

Pálóczi esemege pirula,

nem kell budai, igmándi víz, drastikus hashajtó szerek, mert egy próbarendelés mindenkit meggyőz, hogy a pirulából 2 szem lefekvéskor, **osikarásmentes, fájdalomtalan bö széklet osinál,** hasonlon mutha sok gyümölcsöt ettünk volna. amint hogy a **gyümölcsök ezen hajtókvonata-ból készü, ásványi vegyszer nincs benne,** állandó használata a gyomorot rendben tartja, nem kellemetlen vele az **aranyér,** nincs **vértolulás, fejfájás, alhasi bántalmak, puffadá-sok s minden rossz gyomorral járó kellemet-lenségek megszűnnek. !! Két szem ingyen !!**
Próbadohoz 1 korona. Nagydohoz 5 korona
Kapható minden gyógyszer-tárban és drogeriában.
Főraktár: **Jóna és Jóna** drogeriájában és **Kubek S.** gyógyszer-tárban (Tisza-palota).

MINDENFÉLE ÜGYVÉDI NYOMTATVÁNYOK

állandóan raktáron, készen, azonnal kaphatók

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 49.

Elismert legjobb motorok!

Meszerendő jótállás!
Kedvező fizetési feltételek!

Eredeti KÖRTING DIESELMOTOROK

álló- és fekvőrendszer.

Szivóga és benzínmotorok. Benzín és nyers-olajos oseplogarnitúra, magánjáróval is.

Meglepő újdonságok! Nyrszolajmotorok Meglepő újdonságok gyújtófej, vízbefecskendezés és kompresszor nélkül.

GELLÉRT IGNAC és TÁRSA
mérnöki iroda Budapest, V., Koháry-utca 4. sz.
Saját érdekében kérjen ajánlatot!

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piac-utca 49., a főpostával szemben.